

5

Informatie- en opinieblad
van de Rijksuniversiteit
Limburg

Derde jaargang
nummer 5
22 oktober 1982

pagina 3

Ongehoorzaam

Het College van Bestuur heeft tegenover de Universiteitsraad een gelofte van ongehoorzaamheid afgelegd. Het college wil zo weinig mogelijk medewerking verlenen aan het innen van het drastisch verhoogde collegegeld als de verhoging doorgaat en . . . als er ergens in de wet een maas te ontdekken valt.

pagina 7

Roken

De gevaren van het roken voor onze gezondheid zijn immens. Bestrijding begint met roken te beschouwen als een ziekte. Misschien krijgt de farmaceutische industrie dan ook interesse in het ontwikkelen van een medicijn tegen die ziekte. Die remedie zou een even grote weldaad voor de mensheid zijn als de uitvinding van de penicilline, vindt pulmonoloog Greve, die onlangs zijn ambt aanvaardde.

pagina 8-9

Psychotherapie

Wie goed kan praten heeft meer kansen op baat bij een psychotherapeutische behandeling. Mensen uit minder geschoolde milieus komen daarom nauwelijks aan de bak bij de psychotherapeut. De Amerikaanse therapeut Goldstein heeft daarom een methode ontwikkeld die gebaseerd is op doen in plaats van praten. Onder leiding van Max Beekers is in Maastricht en omstreken die methode gevalideerd en aangepast. Met groot succes.

pagina 11

In beweging

De strijd tussen Groningen en Maastricht om de studierichting Bewegingswetenschappen wordt volgens Frans Verstappen beslist in het voordeel van Maastricht. Hij denkt dat de minister zal inzien dat de studierichting beter aansluit bij de voorzieningen die hier al gerealiseerd zijn.

De arrestatie van 'iemand in een leren jasje' in de buurt van de Lucky Luijk. Niet omdat hij iets gedaan heeft, maar omdat de politie het vermoeden heeft dat hij iets gaat doen. De grote gevaren van dergelijke bevoegdheden van de politie kwamen ter sprake tijdens de promotie van jurist Gerard Mols, deze week in Utrecht. In zijn proefschrift over het delikt 'samenspanning' veroordeelt Mols dit soort ontwikkelingen scherp, om dat zij de rechtsstaat eerder bedreigen dan beschermen. (foto Han Singels)

Werktijden van personeel aan controle onderworpen

De universiteiten en hogescholen in ons land moeten de aan- en afwezigheid van het personeel aan controle gaan onderwerpen. Demissionair minister van onderwijs en wetenschappen, W. Deetman, heeft daarvoor richtlijnen gestuurd aan de besturen van de instellingen. Binnen een half jaar moeten de instellingen aan hem rapporteren welke regelingen met betrekking tot de registratie van de aanwezigheid van het personeel zij getroffen hebben.

Uitgangspunt van de richtlijnen van de minister is dat elk personeelslid zijn taak op de universitaire werkplek behoort te vervullen. De minister wil daarmee met name voorkomen dat er misbruik wordt gemaakt van het zogenaamde thuiswerken. De aanwezigheid op de werkplek gedurende de gebruikelijke werkuren is volgens de minister een belangrijke voorwaarde voor een optimale taakvervulling. Studenten moeten afspraken kunnen maken voor tentamens, collega's zullen elkaar willen raadplegen en ook vanuit de dienstverlenende eenheden kan regelmatig contact met het wetenschappelijk corps noodzakelijk zijn. Het college van bestuur zou een uitzonderingsregeling voor geregeld thuiswerken moeten treffen. Toetssteen voor het toestaan van

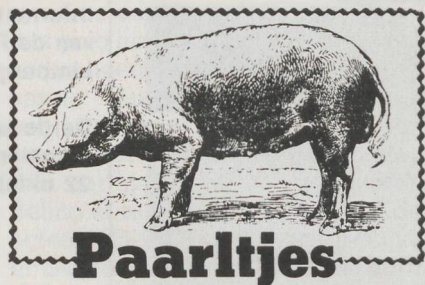
thuiswerken moet zijn dat het belang van de dienst ermee gemoeid is. Ook een limitatieve opsomming van gronden waarop thuiswerken kan worden toegestaan acht de minister denkbaar. Het opleggen van een bereikbaarheidsplicht zou de belemmering van het onderwijs en de bedrijfsvoering door de afwezigheid van de thuiswerker moeten tegengaan. Het toestaan van incidenteel thuiswerk zou op basisniveau, d.i. door het vakgroepbestuur of de directe chef geregeld moeten worden. De regeling moet zowel op hoogleraren en wetenschappelijk medewerkers, als ook op het technische en administratieve personeel van toepassing zijn. Basis voor een goed registratiesysteem acht de minister een goede regeling van de werktijden. In het geval van part-timers zou er ook een registratie van de werktijden moeten plaats vinden. Het ministerie laat het aan de instellingen zelf over hoe zij de aan- en afwezigheidsregistratie gaan voeren. Bij flexibele werktijden is een mogelijkheid de betrokkene zelf het gewerkte aantal uren bij te laten houden. Dat zou dan kunnen gebeuren met registratiekaarten, registratielijsten of met de prikklok.

John Bruinsma
THD-Nieuws/Delft

Dr. G. Padberg, neuroloog in het St. Annadalziekenhuis en wetenschappelijk hoofdmedewerker aan de RL, heeft op 23 september afscheid genomen wegens het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd. Bij die gelegenheid werd een kort medisch-historisch symposium te zijner ere gehouden en werd hij benoemd tot officier in de orde van Oranje-Nassau. Op de foto speldt burgemeester Baeten hem de bijbehorende versierselen op.

Dienst Voorlichting

Te huur: Modern woonhuis te Rekem (Lan).
Indeling: grote woonkamer met open haard, keuken, wc, badkamer met ligbad, 4 slaapkamers, kelder, zolder en garage.
Grote voor- en achtertuin. Totaal grondopp. 2700 m².

Inlichtingen: Ellen Zeguere
Economie v.d. Gezondheidszorg
Carré: 54566 tst. 16.

Heb je als medisch student last van . . .

PLANKENKOORTS
FAALANGST
DREMPELVREES

In onze attitudegroep kunnen nog 2 mensen terecht.

Inlichting bij: Jan Joost Meijs 3 jr. MF
tel. 043-841777 tst 2142.

observant

(voorheen Maffius).

Informatie- en opinieblad van de Rijksuniversiteit Limburg, uitgegeven door de Stichting Maffius. Verschijnt veertiendaags.

Redactieadres:
Tongersestraat 53, kamer 304
Postbus 616
6200 MD Maastricht
Tel.: 043-888319
(doorkiesnummer).

Stichtingsbestuur

Wim Hermens (*voorzitter*), Loes van Benthem (*secretaris*), Cees Schröer (*penningmeester*), Jacques Heijen (*buitenuiversitair lid*), Evelyne de Leeuw (*redactie-afgevaardigde*).

Redactie:

Ton Hameleers, Jacques Herraets, Richard Janssen, Evelyne de Leeuw, Appie Luermans, Jan Meijers, Maurice van der Sangen, Els Schoenmakers.

Redactie-assistente: Edith Goppel
Koördinator Voorlichting: Sjonk Ritmeester,
Grafische vormgeving: Guus van Rooij
Foto's: Koen van der Gugten, Hans van Dijk, Foto-persbureau Widdershoven.
Tekeningen: Pascal Oost, John Pex.

Druk. Leiter Nypels BV, Maastricht

Spelregels voor ingezonden kopij

Brieven (*reacties op verschenen artikelen*):
– niet langer dan één kolom (= een kopij-vel).

Artikelen: voor ingezonden stukken eerst contact opnemen met de bureoredactie voor afspraken over lengte etc.

College steunt motie en zoekt 'wettige middelen'

Verhoging collegegeld onaanvaardbaar geacht

De verhoging van de college- en inschrijfgelden, die deel uitmaakt van de bezuinigingsplannen van minister Deetman voor het komende jaar, zou wel eens kunnen leiden tot een fikse ruzie tussen de RL en de minister. De Universiteitsraad heeft in een motie fel geprotesteerd tegen de verhoging en heeft het college zover gekregen dat het beloofd heeft met alle mogelijke wettige middelen de nadelige gevolgen daarvan te bestrijden. Dat betekent op z'n minst dat het college minister Deetman dringend gaat verzoeken het collegegeld niet te verhogen zolang er geen nieuw stelsel van studiefinanciering is ingevoerd. Wat er verder aan wettige middelen beschikbaar is, blijft een open vraag. Als het college zou besluiten de gelden niet te innen, zou dat de universiteit tegen de twee miljoen gulden aan inkomsten schelen.

Deetman is van plan de hoogte van het college- en inschrijfgeld voor eens en voor altijd te regelen door de bedragen te indexeren. Tot nu toe is voor elke verhoging een aparte wetwijziging nodig. Dat levert steeds de nodige strubbelingen op, omdat op een ander gebied, dat van de studiefinanciering, het parlement telkens aan het lijntje gehouden wordt met de belofte dat er een regeling in aantocht is die de student onafhankelijk maakt van het ouderlijk inkomen. De koppeling tussen het collegegeld en de studiefinanciering is in het verleden nadrukkelijk gelegd zowel door de regering (om verhoging van het collegegeld door te drukken) als door een groot deel

van het parlement (om een betere studiefinanciering door te drukken). De minister, die bekend staat als een fervent aanhanger van het profijtbeginsel, heeft die koppeling echter weer losgelaten en de indexering zelfs toegepast met terugwerkende kracht tot 1973, toen Klein en van Kemenade de beruchte duizend gulden van de Braauw terugbrachten tot vijfhonderd gulden. Deetman komt nu uit op bedragen van 1026 gulden voor het collegegeld en 513 gulden voor het examengeld. In de tussentijdse periode heeft minister Pais met veel pijn en moeite een collegegeld van 750 gulden en een examengeld van 375 gulden kunnen invoeren.

Om te voorkomen dat een boycotactie zoals in 1972 het effect van de verhoging ongedaan maakt, is de inning van de gelden in handen gelegd van de universiteiten en hogescholen zelf. Bij de toewijzing van middelen uit de schatkist wordt met deze eigen inkomsten van de instellingen rekening gehouden, zodat iedere niet geïnde gulden ten laste van de universiteit komt en niet van het Rijk.

Motie

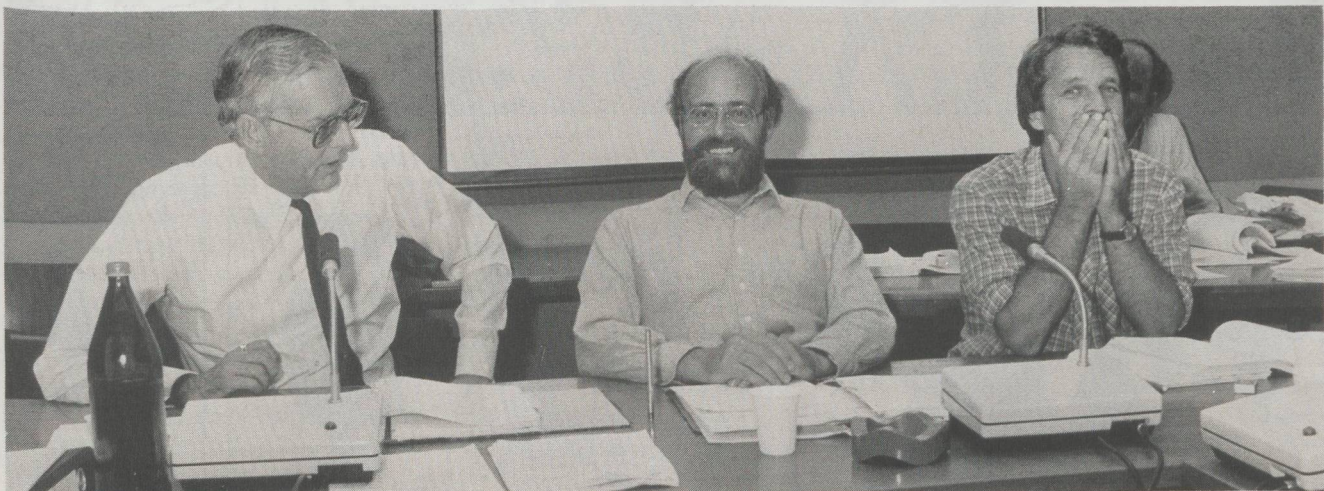
Toen de vorige week in de Universiteitsraad de motie tegen de verhoging van het collegegeld in behandeling kwam, leek het er aanvankelijk op dat het stuk als een verplicht nummer zou worden afgewerkt.

Het college had de studentenfractie bijna de loef afgestoken door zelf met het voorstel te komen om zich aan te sluiten

bij de motie van de Tilburgse Hogeschoolraad, die de volgende dag ter sprake zou komen in de Akademische Raad. De studenten namen in hun eigen motie daaruit wel de voorwaarde over, dat de verhogingen onaanvaardbaar zouden zijn zolang er geen nieuw integraal stelsel van studiefinanciering zou komen. Toen iemand vroeg wat het college zou doen als het protest naar verwachting door de minister terzijde gelegd wordt, kwam er een discussie op gang over de middelen die het college heeft om zich ook met daden te verzetten tegen de verhoging. Vooral Henk Hoogland, die zich in het verleden minder geliefd heeft gemaakt bij de studenten door de val van Richard Starmans in te leiden, maakte zich sterk voor de studenten en wilde een veel hardere opstelling van het college horen: 'Als je de minister geen sankties in het vooruitzicht stelt, dan is het zinloos dit papier te versturen'. Rector magnificus Hemker, die eerst gezegd had dat het college zich aan de wet te houden had riep vertwijfeld uit: 'Ga je ons dan aanzetten tot burgerlijke ongehoorzaamheid?' Hoogland dacht dat er wel wegen waren om de verhoging te ontduiken, bijvoorbeeld door de overschotten op de personele middelen te bestemmen voor subsidies aan nooddriftige studenten. Maar volgens CvB-lid Ad Lagas mag dat gewoon niet. Collegevoorzitter van den Biggelaar zei Hoogland dat hij het effect van de protesten uit de instellingen toch niet moest onderschatten en verklaarde overigens nadrukkelijk dat hij het eens was met de inhoud van de motie.

Of er van de bereidheid van het college nog veel over is als het op betalen aankomt is de vraag. Bij de vorige gelegenheid kon het college niet veel meer doen dan de betaling in twee termijnen toe te staan.

J.H.

Bezint het ondeugend lachende College van Bestuur zich op daden van burgerlijke ongehoorzaamheid? Van links naar rechts: van den Biggelaar, Hemker en Lagas.

Bestuurlijk waarnemer wordt vertrouwensman

De universiteit krijgt geen bestuurlijk waarnemer, maar waarschijnlijk wel een personeelsvertrouwensman. De Universiteitsraad heeft, zij het niet van ganser harte, ingestemd met de wijziging van de plannen die hun oorsprong vinden in lustrumkonferentie van begin vorig jaar. Bij die gelegenheid werd ervoor gepleit een functionaris aan te stellen die op eigen initiatief en met ver gaande bevoegdheden het bestuurlijk proces kon doorlichten. Op die manier zou hij de gebreken van de organisatie, waarover luid geklaagd werd op de konferentie, moeten blootleggen.

Dat het voorstel voor de bestuurlijk waarnemer (of voluit: 'onafhankelijk waarnemer van het bestuurlijk-organisatorisch functioneren') wordt omgezet in een voorstel voor een vertrouwensman is een gevolg van het advies van de Commissie voor de Bestuurs hervorming ex artikel 56 van de Wet op de Universitaire Bestuurs hervorming, alias de commissie-Slagter. Om dat advies was door het College van Bestuur gevraagd, zoals

gebruikelijk is bij behandeling van bestuurlijk-juridische vraagstukken. Slagter en de zijnen verklaarden zich tegen het creëren van een dergelijke functie. Zij waren er bang voor dat de bestuurlijke en organisatorische problemen waar de functionaris mee te maken zou krijgen, zo gekompliceerd zouden zijn, 'dat het een illusie is te menen dat de bestuurlijk waarnemer zelfs met meer formatieruimte dan hem aanvankelijk is toegedacht (0,1 van de werktijd) in staat zou zijn aan de oplossing daarvan wezenlijk bij te dragen. Deze functionaris zou hoogstens kunnen wijzen op het bestaan van een reeds grotendeels onderkende problematiek'.

De commissie-Slagter zag daarentegen wel het nut in van een vertrouwensman, die alleen in actie komt bij klachten van individuele werknemers of organen over het bestuurlijk functioneren van de organisatie. Op andere plaatsen bestaan dergelijke vertrouwenslieden met en ombudsfunctie al langer. De universiteitsraad was vorige week maar matig

enthousiast over het voorstel om nu ook in Maastricht een dergelijke functie te creëren. Dat was in de eerste plaats omdat men vond dat het een veel te ver gaande uitholling was van het aanvankelijke voorstel van de lustrumkonferentie en in de tweede plaats was men erg sceptisch over het empoel voor een vertrouwensman. Als je kunt afgaan op de ervaringen van de Wageningse vertrouwensman, die in twee jaar tijd negen klachten te behandelen heeft gekregen, is die scepsis gerechtvaardigd. Dan kunnen we even goed doorgaan met de instantie die er al in huis is voor dat soort klachten, de personeelsvertrouwenskommissie, werd opgemerkt. De commissie leidt een nuttig, maar zeker geen druk bestaan.

Toch kreeg het voorstel voor een vertrouwensman uiteindelijk het voordeel van de twijfel, omdat een meerderheid vond dat zo iemand beter aanspreekbaar is dan een commissie en omdat een ijzersterk argument in de strijd gewonnen werd: als er een jaar geen brand geweest is, moet je de brandweer nog niet afschaffen.

JH

Gerard Mols promoveert op zeer aktueel onderwerp

Preventief arresteren gevaarlijk voor de rechtsstaat

'Het kon op mijn promotie wel eens heavy wroden. Het gaat om een controversieel onderwerp, ik maak een politieke keuze over iets dat nu heel aktueel is: de mogelijkheid iemand te arresteren, terwijl ie nog niets strafbaars heeft gedaan. Met dit proefschrift heb ik eigenlijk maar één pretentie: ik wil de elementen laten zien, die in de discussie over invoering van deze maatregel moeten meespelen. Dat is tot nu toe niet gebeurd en in die zin is dit een voortzetting van de Utrechtse traditie,' zegt mr. Gerard Mols die afgelopen woensdag promoveerde op het proefschrift 'Strafbare Samenspanning'. Gerard Mols is in Maastricht medewerker bij de Studierichting Nederlands Recht en is daarnaast actief als advocaat.

De Utrechtse traditie, die Mols voortzet, is die van de nadruk leggen op de beginselen van de rechtsstaat en de rechten van de mens.

'Ik geloof niet in gedragcodes voor de politie, wel in wettelijke bepalingen. Voor bepaalde burgers is het niet erg dat mensen preventief worden opgepakt, maar eerder prettig omdat de rust uiteindelijk terugkeert. Het is echter in strijd met het legaliteitsbeginsel, dat deel uitmaakt van onze rechtsstaat. Dat zegt dat je iemand alleen in zijn vrijheid kunt beperken op grond van wettelijke bepalingen. Preventief arresteren is niet alleen daarop een inbreuk, maar ook op de vrijheid van meningsuiting en vrijheid van vergadering, die door de grondwet worden gewaarborgd.'

Die prijs betaalt de rechtsstaat dus als de politie iedereen mag oppakken, die eruit ziet alsof hij — al of niet in leren jasje — de openbare orde gaat verstoren. Daarin schuilt de overeenkomst met de strafbare samenspanning, die Mols heeft uitgebeend. Samenspanning wil zeggen, dat meerdere personen van plan zijn een strafbaar feit te plegen. Dat 'van plan zijn' is een uiterst rekbaar begrip, dat het risico in zich heeft van onterechte veroordeling. Verder heeft

de politie in deze gevallen meer opsporingsbevoegdheden: zo kan ze mensen schaduwen, huizen doorzoeken en dus mensen arresteren, terwijl er nog geen 'redelijk vermoeden' van schuld aan een strafbaar feit bestaat. In Nederland is alleen samenspanning tegen de staat strafbaar.

In Amerika en Engeland geldt dat echter ook voor diefstal, geweldpleging, verstoring van de openbare orde en elk ander delikt. 'Daar hebben ze conspiracy altijd gebruikt om de bewijsvoering van strafbare feiten te versimpelen. Een voorbeeld daarvan is de vervolging van acht leden van de Black Panther-beweging. In de zomer van 1968 organiseerde die demonstraties en andere kritische acties in het Lincolnpark in Chicago. Leider Bobby Seale hield regelmatig lezingen over de tactiek van de beweging en meende dat geweldloze acties geen vruchten meer zouden afwerpen.

Er waren herhaaldelijk rellen in Chicago en Seale werd met zeven anderen gearresteerd toen die rellen niet ophielden. Zij werden vervolgd wegens overschrijding van de staatsgrenzen met de intentie oproer te verwekken en wegens samenspanning daartoe. Twee delikten en dus twee keer straf.

Gerard Mols

'Het was aan de openbare aanklager om aan te tonen dat de verdachten — die elkaar niet eens kenden — als groep naar Chicago waren gekomen en dat ze dat bovendien hadden afgesproken. Met andere woorden: de jury moest ervan overtuigd worden dat de gedragingen en uitspraken van de verdachten zozeer in verband met elkaar stonden, dat er sprake moest zijn van een gezamenlijke aktie met de bedoeling rellen op te wekken. Als uit de gedragingen van de individuele leden eenmaal vaststaat dat er sprake is van een afspraak dan kan dit bewijs ook tegen de andere verdachten worden gebruikt. De jury vond iedereen schuldig en veroordeelde ze tot vijf jaar gevangenisstraf en een boete. 'Het is duidelijk wat de gevolgen kunnen zijn als de samenspanning in Nederland ook strafbaar wordt als het om andere delikten gaat dan die tegen de veiligheid van de staat.'

Noodverordening

Mols: 'We leven op het ogenblik in een tijd, waarin veel kritiek op de overheid wordt uitgeoefend in de vorm van buitenparlementaire akties, die zich op steeds meer terreinen gaan voordoen. Dan ontstaat de behoefte mensen vooraf te arresteren, iets wat nu dus nog niet kan volgens de wet. Het idee van preventief arresteren is afkomstig van een lid van de Hoge Raad en is later opgepikt door de Amsterdamse kommissaris van politie Valken. Daarna is de methode-Valken ook in Breda gehanteerd toen 150 nog onschuldige demonstranten en voorbijgangers in leren jasjes werden opgepakt. Tijdens de recente rellen om de Lucky Luijk is deze methode gelegaliseerd door de noodverordening, maar het inmekaar trappen van mensen door de politie is er niet door voorkomen, maar juist in de hand werkt. Dergelijke akties hitsen iedereen op, maar uit doelmatigheidsoverwegingen heeft de overheid er steeds meer behoefte aan, zegt ze.'

In 1975 begon de toenmalige minister van Justitie van Agt al te roepen om strafbaarstelling van samenspanning tot terroristische akties en ook om de opsporingsbevoegdheden van de BVD uit te breiden. 'Het rechteam zou dan zijn taak terroristische aktiviteiten te voorkomen doelmatiger kunnen vervullen', zei van Agt.

Mols: 'Als dus morgen een stel Molukkers in een trein stapt en ook nog eens een ambassade binnenvalt, zal de Tweede Kamer ook vragen om strafbaarstelling van samenspanning tot geweld. Het vervelende is alleen dat het nieuwe bevoegden oproept.

Er worden steeds meer nieuwe technische middelen ingezet om het strafbare feit te ontdekken. Als de BVD ons vanaf de overkant van dit plein afluistert met een richtmikrofoon en dan hoort dat we van plan zijn buslijn 3 te kapen is het toch logisch dat ze vraagt of ze iets met die informatie mag doen? Datzelfde geldt voor video-opnamen, die tijdens rellen van mensen zijn gemaakt. Die kunnen 's avonds rustig worden afgedraaid en na een avondje gezellig TV kijken kunnen de mensen de volgende dag worden gearresteerd. Dat is toch veel eenvoudiger dan alles in een boekje te noteren?

Machtsstrijd

We kunnen er misschien vanuit gaan dat het gros van de mensen geweld verwerpelijk vindt. Maar als het gaat om macht lopen de meningen vaker uiteen. In een historisch overzicht laat Mols zien hoe de strafbaarstelling van samenstelling al door de Romeinen werd misbruikt om lastige klanten te liquideren.

Het begrip 'veiligheid van de staat' werd in de loop der tijd wat opgerekt en ingekrompen. De Romeinse keizers breidden het begrip uit tot zichzelf door zich met de staat te vereenzelvigen. Zo vierden ze hun persoonlijke frustraties bot. 'Puur opportunisme', vindt Mols. In het begin van deze eeuw vond de Nederlandse regering het opportuun de

spoorwegen te vrijwaren van stakingen en storingen. Onder het motto 'Nederland transitoland' verbood het stakingen van spoorwegpersoneel, met de wetsartikelen van samenspanning achter de hand.

Samenspanning tegen de staat wordt echter ook gebruikt als een machtsstrijd. Zo begingen de Franse revolutionairen dezelfde fout als de pionnen van het ancien régime: elke kontra-revolutionair werd op de Place de la Concorde onthoofd.

'Hetzelfde zag je bij de coup in Suriname. Toen het bewind zich eenmaal een beetje had genesteld pakte het iedereen op, die het niet zag zitten. Maar de mensen die ze oppakten waren twee maanden later minister. Dan gaat het dus niet zozeer om de direkte uitschakeling van je politieke tegenstander. Je kunt je als overheid ook manifesteren door toepassing van dwangmiddelen en intimidatie. Zo heeft het een veel verder reikend preventief effect. Bovendien geldt vermaende samenspanning vaak als rechtvaardiging van het overheidsgeweld. Alleen, naar mate er meer mensen onder verdenking worden geplaatst, heerst de angst en groeit het verzet. Dat zie je ook op kleine schaal in Amsterdam in de openbare orde-sfeer: de verontwaardiging van de mensen groeit en ze beginnen zich daardoor te verzetten. Anderen worden bang zelf opgepakt te worden en kijken wel uit. Ik zou me geïntimi-

deerd voelen als ze mij tot lid zouden bestempelen van een criminele vereniging. De drempel om dan lid te blijven is hoog, want ik heb geen zin om in de bak te zitten.'

In West-Duitsland wordt het wapen van 'Kriminelle Vereinigung' gretig gehanteerd; in Nederland is het vrij ongebruikelijk. Mols werd tijdens de processen tegen de Rote Armee-Fraktion gekonfronteerd met de extra bevoegdheden van de politie tegen 'een criminele vereniging'. Door regelmatig de processen te bezoeken met kollega en RAF-advokaat mr. P.N. Bakker Schut stond hij onder verdenking en werd eens door de politie geheel uitgekled 'alleen om te intimideren'.

'Daar kennen ze ook de zogenaamde kontaktschuld. Dat wil zeggen dat je strafbaar bent als je met iemand contact onderhoudt, wiens politieke ideeën niet in de smaak vallen bij de politie. Ik heb dat toen geassocieerd met 'Gesinnungsstrafrecht', strafrecht dat opvattingen strafbaar stelt en heb toen het Nederlandse wetboek er eens op nageslagen. Maar ik vind de vergelijking met Duitsland moeilijk te maken. Misschien zijn hier in aanzet wel dezelfde tendenzen aanwezig, maar het is hier nog niet zo ver als daar.'

Lex van Almelo
Utrechts Universiteitsblad

Mestreech, sjoen plekske aan de Maos . . .

Na mijn vertrek uit Amsterdam, was ik, in Maastricht aangekomen, al lang gelukkig met een dak boven mijn hoofd, te weten een kamer in de personeelsflat van Vijverdal. Misschien geen ideale woongelegenheden, maar zeker te prefereren boven forensen vanuit Amsterdam.

De lust, om mijn ene woonvertrek zo prettig mogelijk te maken, ontbrak mij want het was zó klein en bovendien: het was immers maar tijdelijk.

Voordeel van mijn behuizing was, dat ik weinig tijd aan het onderhoud ervan behoefde te besteden en dat ik in zeer korte tijd veel mensen leerde kennen. Dat laatste was geen overbodige luxe gezien mijn kleine emigratie.

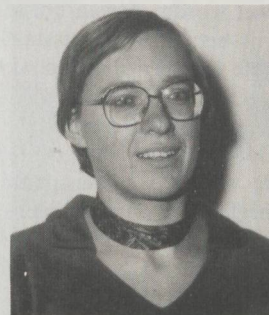
Toen ik in juli de gelegenheid kreeg, ruimere behuizing te bemachtigen, greep ik deze kans met beide handen aan. Per 1 augustus dus iets nieuws gehuurd. Echter, had ik ook mijn vakantie niet toevallig in augustus gepland? Waarschijnlijk zou ieder 'normaal' mens zijn vakantie besteed hebben aan zijn flat. Alzo niet ondergetekende. Dus was de procedure als volgt: ik zorgde ervoor, dat mijn Vijverdalkamer leeg was vóór mijn vakantie, d.w.z. alles wat aan kleding, boeken, pannen etc. daar stond, heb ik

in kasten in mijn nieuwe flat gezet, en vervolgens heb ik alle deuren achter mij dichtgetrokken met de gedachte: tomorrow (over 3 weken) there's another day.

Vervolgens heb ik mij per motor naar Zweden begeven, waar ik mijn dagen prima heb doorgebracht. En na deze vakantie . . . kwam ik terug in Maastricht, en moest ik kamperen op het kale beton. Meubels, een bed, alles stond nog in Amsterdam, want mijn Vijverdalkamer huurde ik 'gemeubileerd'.

Mijn hele (studenten)leven heb ik nooit zo kaal gewoond als deze tijd. Op dit moment vlieg ik lettelijk tegen de muren, want wie geschilderde muren wil . . . juist ja, zal dit zelf doen! Vanuit mijn nu inmiddels met vloerbedekking belegde flat, een naar verf ruikende groet!

Carien du Pont

Professor Greve noemt roken een ziekte

Afschaffing tbc-onderzoek heeft aantal te genezen kankerpatiënten doen dalen

'Roken is een ziekte. Alleen goede wil is beslist onvoldoende om ervan af te komen. Nodig is een mentaliteitsverandering die maakt dat niet-roken normaal wordt, in plaats van andersom. En verder pleit ik voor de invoering van een systematisch röntgenonderzoek voor risicodragende groepen. Sinds de afschaffing van het vroegere tbc-onderzoek is het aantal nog te genezen longkankerpatiënten namelijk op verontrustende wijze afgenomen.'

Aldus professor L. Greve bij de aanvaarding van zijn ambt als hoogleraar Pulmonologie aan de Rijksuniversiteit Limburg op vrijdag 8 oktober.

De hoogleraar, die ook is verbonden aan het Annadalziekenhuis, ziet met lede ogen toe hoe het aantal rokers eerder toe- dan afneemt, ondanks de vele anti-rookacties. Hij toonde zich met name verontrust over het aantal rokende vrouwen en dan vooral de jonge meisjes. 'Een uiting van het emancipatieproces waarmee ik allesbehalve gelukkig ben,' zo voegde hij er bijna ten overvloede aan toe.

Dat professor Greve zich zo ongerust maakt, heeft alles te maken met het gegeven dat roken zo enorm veel schade

aanricht aan de gezondheid. 'Een groot aantal ziekten dat te maken heeft met de bronchiën wordt veroorzaakt door het roken. En verder is roken in verreweg de meeste gevallen de oorzaak van longkanker die begint met een aantasting van de longpijp. Nog liggen de mannen voorop, maar het aantal vrouwen dan aan de gevreesde ziekte lijdt neemt snel toe. In 1966 waren er nog tien keer zoveel mannen dan vrouwen met longkanker, vijf jaar later was de verhouding 1 op 7, terwijl wel vaststaat dat het verschil nog verder is afgenomen.'

'Een probleem,' aldus prof. Greve, 'is dat al die anti-rookcampagnes zo weinig resultaat hebben opgeleverd. Volgens mij komt dat omdat ze er te weinig rekening mee houden dat roken een ziekte is en dat het gaat om een echte verslaving waarvan het lichaam afhankelijk wordt. Daar komt je niet zomaar van af.'

Oplossing

In de inaugurele rede verklaarde professor Greve onder meer te geloven in de mogelijkheid een medicijn te vinden die de mensen van het roken kan afhelpen. 'In elk geval zou dat een even grote weldaad zijn voor de mensheid als de uitvinding van de penicilline,' zo zei hij.

En eraan toevoegende: 'Ik ben ervan overtuigd dat er iets gevonden kan worden als de grote laboratoria zich er ook echt op zouden werpen.'

Met enig heimwee denkt de hoogleraar verder aan zijn Eindhovense tijd toen hij nog werkte als longarts in het St. Joseph- en Binnenziekenhuis. Toen, in de jaren-60, bestond nog het jaarlijks tbc-onderzoek: 'Een voortreffelijk systeem waarbij altijd wel een aantal patiënten werd ontdekt met een kwaadaardig gezwel. Maar in zeker vijftig procent van de gevallen was de ziekte dan in een dusdanig vroeg stadium dat genezing mogelijk was. Daarom ben ik beslist voor de invoering van een systematisch onderzoek hoewel dat inderdaad beperkt zou moeten worden tot de risicodragende groep waarvan de leeftijdsgrens zou moeten worden vastgesteld door een groep van deskundigen. Die grens zal overigens niet ver af liggen van de 40 jaar.'

Volgens de hoogleraar weegt het risico van de blootstelling van het lichaam aan röntgenstralen bij lange na niet op tegen de kans dat de ziekte in een te laat stadium wordt ontdekt. Wel is hij ervoor om mensen die de leeftijd hebben om kinderen te krijgen een dergelijk onderzoek niet te doen ondergaan. 'In de eerste plaats omdat het aantal longkankerpatiënten in deze categorie zo klein is en ook omdat nog weinig bekend is over een mogelijk schadelijke uitwerking op het voortplantingsproces,' zo voegde hij eraan toe.

Overheid

'Bij de totstandkoming van een mentaliteitsverandering zal de overheid,' aldus prof. Greve, 'een belangrijke rol moeten spelen, terwijl begonnen moet worden met de jeugd.'

'Natuurlijk,' zo ging hij verder, 'kunnen ook de ouders veel bereiken, maar als beiden roken zal niet veel verwacht kunnen worden. Daarvoor is het identificatieproces een te belangrijke oorzaak. Ook op school kan veel gedaan worden. Het zou dan ook zonder meer verboden moeten zijn dat leerkrachten roken in het bijzijn van de leerlingen. En verder zouden sigarettenautomaten buiten bereik van jongeren moeten blijven, dus bijvoorbeeld niet hangen in sportkantine of discotheken. Het is echt een noodzaak dat niet-roken normaal wordt. Maar ja, ik denk niet dat zoiets nog deze eeuw gerealiseerd zal worden.'

**Dienst Voorlichting
Sjonk Ritmeester**

Greve: medicijn tegen roken is te vinden en zou een even grote weldaad voor de mensheid zijn als de uitvinding van de penicilline.

''Psychotherapie wortelt vooral in de normen en de omgangskultuur van de upper class''

Op 15 oktober is Max Beekers, medewerker bij de capaciteitsgroep Medische Psychologie, gepromoveerd op het proefschrift 'Psychotherapie voor kansarmen'. Beekers is coördinator van het zogenaamde Goldstein-project, waarin naast de RL ook de Toneelakademie, de GGZ en de RIAGG's van Heerlen en Maastricht samenwerken. In het project wordt de 'structured learning therapy' van de Amerikaanse therapeut Goldstein toepasbaar gemaakt voor Limburg. De opzet van

de therapie is mensen sociale vaardigheden bij te brengen als ze door een gebrek daaraan in moeilijkheden zijn gekomen. Goldstein ontwikkelde daarvoor een non-verbale methode, die vooral mensen uit zwakkere milieus ten goede komt. In onderstaand interview praat Beekers over de achtergronden van zijn project. Op pagina 10 zijn meer details over de therapie en het proefschrift te lezen.

8

'Het overgrote deel van de psychotherapieën heeft een verbaal karakter. Hier zit de hulpverlener, daar zit de cliënt. Het medium waarvan ze zich bedienen is de taal. De een praat, de ander luistert. Daar begint het al. De gewone man van de straat, die verslaafd is geraakt, die een beetje ziek is, die echt in de put zit, die overspannen is, zo iemand wordt naar de GGZ gestuurd, komt daar binnen en zegt: ik moest hier komen. Hij komt om te luisteren. Hij heeft nooit bij V&D in de uitverkoop een boekje gekocht van Rogers. Hij komt zich inleveren. Ze spreken je ook aan met dokter en verwachten een advies, een recept, of letterlijk een pil. En de psychotherapeut draait de rol om en luistert. Psychotherapie is bedacht voor mensen uit hogere klassen die meer de neiging hebben veel introspektie en reflectie te plegen. Wij doen alles intentioneel. denken veel na voordat we iets doen. De gewone man is een doener, geen prater. Hij gaat niet zo gauw bij zichzelf na wat hem in godsnaam bewogen heeft om dit te doen of dat te zeggen. Hij komt iets tegen, wordt kwaad, komt weer iets tegen, wordt verdrietig. Hij is veel minder getraind om alles verbaal te benaderen, alleen of samen met anderen. Maar de psychotherapeut is dáár bij uitstek in getraind. Hij praat in termen van intenties, bewust worden, overwinnen van interne blokkades.

Daar begint de kloof tussen de therapeut en de gewone man: we hebben het over de helft van de Nederlandse bevolking — de onderste helft que scholingsgraad — en de psychotherapie. De psychotherapie wortelt vooral in de normen en de omgangskultuur van de upper class.

Nu, daar zitten die twee dan. De therapeut zucht eens en denkt: dat wordt weer niks. Dat begint trouwens al bij de huisarts. Die denkt: dat lijkt me niet iemand voor psychotherapie. Het zijn toch niet de mensen uit lagere klassen die doorgestuurd worden naar die ver-

bale therapieën, waarmee je via inzicht komt tot verandering van gedrag. De gedragstherapie heeft daar al wat verandering in gebracht door zich te bedienen van gestructureerde opdrachten met betrekking tot gedrag. Je ziet toch ook dat de gewone mensen die weten door te dringen in de IMP's bijna altijd een gedragstherapie krijgen.'

Selektie

Dan blijft het natuurlijk de vraag wie de kans krijgt om voor de therapie in aanmerking te komen. Is het niet zo dat de 'kansarme' groepen veel minder snel worden doorverwezen door de huisartsen? Beekers kent geen onderzoeken naar die vorm van selektie. In Amsterdam is aangetoond dat het IMP daar relatief gezien bijna evenveel cliënten uit de bovenste als uit de onderste helft van de bevolking worden behandeld. Maar wat Maastricht betreft heeft Beekers de indruk dat de huisartsen mede door gebrek aan informatie volstrekt willekeurig te werk gaan bij verwijzing van patiënten met psychische problemen. 'De helft van de huisartsen heeft nog nooit iemand verwezen, omdat ze niet zo zien zitten wat er bij ons gebeurt. Als het echt zo nodig wordt, verwijzen ze naar de afdeling psychiatrie van Annadal of misschien naar een of andere vrij gevestigde psycholoog die zij persoonlijk kennen. Van de artsen die wel verwijzen doen sommige dat heel incidenteel, andere heel systematisch.'

De Goldstein-therapie mag dan wel opgezet zijn om de kansarmen hulp te bieden, maar komen de echte kansarmen wel bij de GGZ terecht waar die therapie gepraktiseerd wordt? Onze indruk is dat de mensen die daar komen, altijd nog met kop en schouders uitsteken boven de gemiddelde Ravelijn-bewoner.

Beekers: 'Het idee van het Goldstein-project is afkomstig van het RIAGG, waar Jos Peeters na een ontmoeting met Goldstein erg enthousiast was over de therapie. Hij is toen bij ons komen aan-

kloppen, niet omdat zij de mensen, waarvoor de therapie bestemd was niet konden bereiken, maar omdat men de capaciteit niet had. Bij het RIAGG kon alleen verbale therapie geboden worden. Zij konden hun klachten niet helpen. Wij hebben ons toen afgevraagd of wij dan de aangewezen plek waren om de methode operationeel te maken. En inderdaad, uit een onderzoek van de gegevens van onze klanten bleek dat de lagere klassen in vergelijking met andere plaatsen sterk onvertegenwoordigd waren. Daarom hebben wij die methode hier overgenomen en zorgen er ook voor dat die verbreid wordt. Iedereen die ze nodig denkt te hebben kan bij ons een gratis opleiding volgen. De mensen komen ook, uit alle hoeken van het land en ook uit België. Maar er meldt zich niemand uit de Ravelijn. Wat moet ik dan doen? Ernaar toegaan om ze te halen? Misschien zou dat een goede zaak zijn, maar ik heb er geen tijd voor. Ik geef toe dat de groep cliënten die bij ons hulp vraagt een selekte groep is, die de stap heeft durven zetten, maar je kunt niet iedereen met bijvoorbeeld huwelijksmoeilijkheden dwingen om naar je toe te komen. Maar kijk eens naar het RIAGG in Maastricht, daar zitten nu al veertien Goldstein-therapeuten.'

Beekers verzet zich anderzijds tegen de opvatting dat de Goldstein-therapie juist weezin kan oproepen bij de mensen die ervoor in aanmerking komen, omdat men op die manier bestempeld zou worden als kansarme. 'De therapie heeft niets met status te maken. Het is gewoon een doe-therapie in plaats van een praat-therapie.'

Veel bureaucratische spelregels staan een direkter contact tussen de cliënt en de hulpverlener in de weg en houdt de drempel kunstmatig hoog, blijkt uit het gesprek met Max Beekers. 'Als hulpverlener X van het RIAGG naar mevrouw Y fietst en bij haar in de keuken een praatje maakt, dan begint het ziekenfonds te steigeren. Hij kan eigenlijk al-

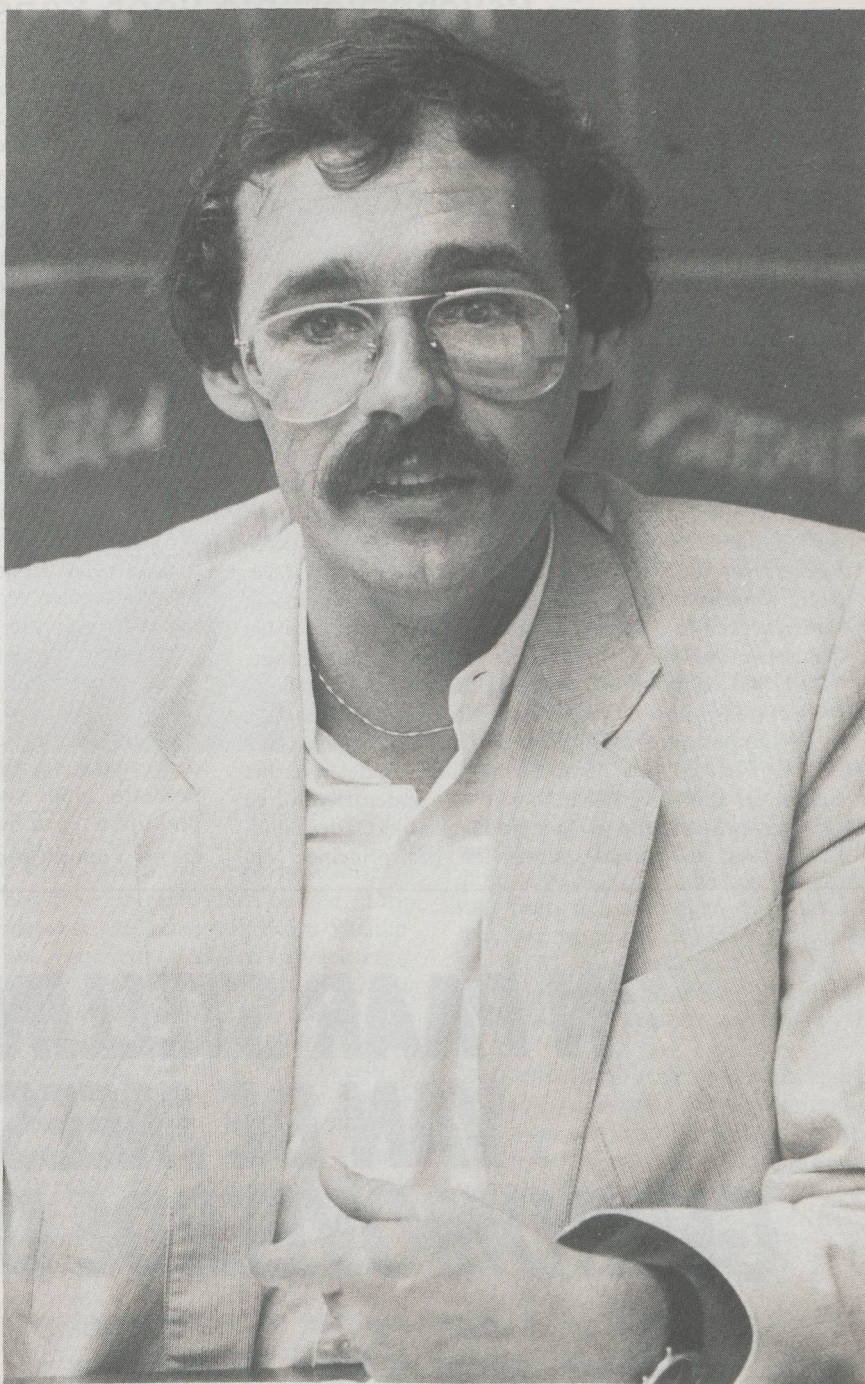
leen maar rapporteren dat hij zijn klanten bij hem op het spreekuur te woord staat. Een ander voorbeeld is dat huisartsen, als ze niet de geijkte weg willen volgen, niet naar een Goldstein-therapeut kunnen verwijzen, maar naar 'de' GGZ of naar 'het' RIAGG, waar de cliënt bij het rayonteam terecht komt van zijn woonplaats.' Beekers geeft toe dat er het een en ander te verbeteren valt aan het contact met de huisartsen door hen bijvoorbeeld tijdens nascholingskursussen te wijzen op de mogelijkheden van de therapie. De geijkte weg voert nu meestal naar Vijverdal, waar volgens Beekers toch minder mogelijkheden aanwezig zijn.

Erkenning

Het Goldstein-project heeft inmiddels veel erkenning gevonden. Op dertig plaatsen in Nederland wordt de therapie, die methodisch is aangepast en verbeterd in Maastricht, toegepast. Zijn er geen structurele maatregelen te bedenken om de therapie een vaste plaats te geven in de gezondheidszorg? Beekers: 'Er zijn mensen die mij komen vertellen dat je zoiets op school zou moeten brengen. Want waarom leer je daar wel rekenen, schrijven en vreemde talen, als je niet eens leert hoe je moet leven, hoe je aan een huis komt of aan een echtgenoot? Als ik zoiets hoor, van RIAGG-mensen bijvoorbeeld, krijg ik een gevoel van: ga nou niet de hele wereld zitten betuttelen! Mensen die zich met 'zorg' bezighouden hebben soms toch al dat odium van: je zult en je moet mijn hulp willen! Ik denk een beetje als Jan Blokker. Moeten we nu met al die banden en programma's naar de scholen toe en die arme kindertjes gaan trainen? Daar hebben ze toch niet om gevraagd? Laten we ons beperken tot de mensen die hulp nodig hebben en erom vragen, anders slaat de grote betutteling helemaal toe. Als je je daaraan houdt, dan blijft er een groep over die de drempel naar het RIAGG wel durft te nemen en een groep die die drempel niet durft te nemen. Hoe bereik je die laatste groep dan? Iedereen neemt de drempel naar de huisarts, kun je zeggen. De huisartsen zijn bezig hun krachten te bundelen samen met anderen, zoals wijkverpleegkundigen, fysiotherapeuten of soms ook psychologen uit de eerste lijn. Ik zou me kunnen voorstellen dat in een groot eerste lijn centrum ook iemand zit die met onze programma's werkt. Ik denk niet dat je nog dichterbij de mensen kunt gaan zitten'.

Fakulteit

Over de houding van de fakulteit tegenover projecten als het Goldstein-project

Max Beekers

is Beekers slecht te spreken. Jarenlang heeft hij voor erkenning moeten knokken. Het project werd aanvankelijk aangemerkt als een gezondheidszorgproject en kwam daardoor tussen de wal en het schip terecht. Want research doe je in een researchproject en gezondheidszorg in Annadal. 'Er was geen aparte beleidsreserve voor dit soort vernieuwende projecten in de gezondheidszorg. De erkenning kwam eigenlijk pas toen er wetenschappelijke output in aantocht was. Toch was ons doel niet kennis te vermeerderen, maar dit project goed op te zetten, te evalueren en voor anderen beschikbaar te maken. Inmiddels behoort het tot de bevoorrechte

groep projecten die zijn ondergebracht in de projektorganisatie (in dit geval bij het project 'Leefwijzen en gedragsverandering'). 'De status van andere gezondheidsprojecten, die dat geluk niet hebben gehad, is volstrekt onduidelijk', vindt Beekers. 'De formatie voor de gezondheidszorg wordt toegewezen aan de klinici en die kunnen naar eigen inzicht handelen. Ze zijn wel gek als ze die jaren besteden aan aparte gezondheidszorgprojecten. Daar bemoeit de faculteit zich dan niet meer mee'.

Ton Hameleers
Jacques Herraets
Appie Luermans

Psychotherapie voor kansarmen

Clënten van de geestelijke gezondheidszorg afkomstig uit de lagere sociaal-economische klassen zijn vaak moeilijk te helpen omdat de gangbare – met name verbale, psychotherapeutische – methoden hen niet aanspreken. De hulpverleners vinden hen er ook vaak niet geschikt voor. Dat psychotherapeutische hulp voornamelijk ten goede komt aan een elite, ligt echter niet aan boos opzet van de verstrekkers van de hulp, maar heeft te maken met de aard van de methoden en de eisen die erdoor aan de cliënten worden gesteld. Ook de psychotherapie kent dus kansarmen.

Om die kloof tussen cliënt en psychotherapie te overbruggen is door de Amerikaan Goldstein de 'structured learning therapy' ontwikkeld.

Maastrichts project

Max Beekers, medewerker van de capaciteitsgroep Medische Psychologie is coördinator van het Goldsteinproject, een gezondheidszorgontwikkelingsproject waarin medewerkers van de Rijksuniversiteit Limburg, de Toneelacademie Maastricht en de RIAGG's te Heerlen en Maastricht samenwerken en waaraan subsidies zijn verleend door het Ministerie van Onderwijs (experimentele samenwerking WO-HBO) en door het Preventiefonds. Het Goldsteinproject houdt in het operationeel maken van de therapie in de (Limburgse) praktijk. Dat kon niet worden afgedaan met het vertalen van therapeutische hulpmiddelen en het starten van therapiegroepen. Op diverse onderdelen waren verbeteringen en aanpassingen noodzakelijk. Onder handhaving van de uitgangspunten en basisprincipes van

Goldstein is de therapie verder ontwikkeld, verbeterd, toepasbaar gemaakt en geëvalueerd.

Het proefschrift beperkt zich tot een studie over interpersoonlijke vaardigheden en vaardigheidstherapieën, die een onderdeel vormen van het totaal in het project aangepakte arsenaal van vaardigheden. Interpersoonlijke vaardigheden worden alom onderkend als van groot belang voor de geestelijke gezondheid. Tekorten op dit terrein kunnen bijdragen tot ontstaan en instandhouding van zeer uiteenlopende klachten, van depressie tot verslaving.

Videobanden

De gewenste vaardigheden bleken het best te kunnen worden aangeleerd met behulp van videobanden, waarop wordt getoond hoe het herkenbare mensen in herkenbare situaties vergaat als zij de ene keer niet, een tweede keer wél de aan te leren vaardigheid toepassen.

De werkwijze in de therapiegroepen verloopt in grote lijnen als volgt. In de aanvang van het programma worden de videobanden vertoond en door de cliënten 'nagespeeld' om ervaring op te doen met rollenspel en om de te leren vaardigheid te oefenen. Na dit 'imiterend rollenspel' wordt overgegaan tot het 'vooruit-spelen' van interpersoonlijke situaties waar cliënten tegenop zien. Daarbij staan de cliënten voor elkaar model. Vervolgens probeert de betrokkene zelf in het spel of hij de situatie aankan, om tenslotte, aldus voorbereid, de getrainde vaardigheid in praktijk te gaan brengen.

Dienst Voorlichting Janneke Leunissen

10

'N PAAR STELLINGEN VAN DE MEEST GEPROMOVEERDE DRUKKER

Krips Repro – drukker van de meeste proefschriften in Nederland – stelde een aardig stellingenboekje samen.

U ontvangt het als u uw dissertatie in productie geeft bij Krips Repro.

Bel voor informatie Greta Schoelink.

Kaapweg 6, 7944 HV Meppel
Postbus 106, 7940 AC Meppel
telefoon 05220-53731

Bewegingswetenschappen vrijwel zeker naar RL

Nog deze maand zal de minister van Onderwijs en Wetenschappen beslissen of de Rijksuniversiteit Limburg de studierichting Bewegingswetenschappen krijgt toegewezen. Een toewijzing die door dr. Frans Verstappen, lid van de projectgroep die zorg draagt voor de ontwikkeling van de studierichting, zeer waarschijnlijk wordt geacht.

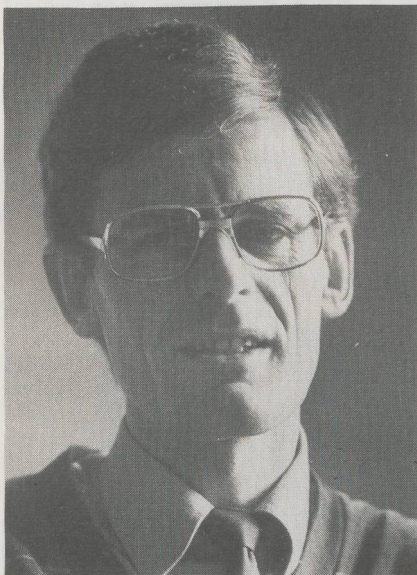
Hoewel de Academische Raad nogal wat bedenkingen heeft geuit lijkt de minister toch duidelijk naar Maastricht te neigen, hoewel de Rijksuniversiteit Groningen nog op het vinkentouw zit. Met betrekking tot de toewijzing hanteert de minister twee criteria: Op de eerste plaats: 'Wat is de maatschappelijke behoefte?' en ten tweede: 'Wat is mogelijk in het licht van de huidige bezuinigingspolitiek?'

Volgens inspanningsfysioloog Frans Verstappen is Groningen voor geweest met het indienen van een concreet plan. Zijns inziens gaat dat echter van een wat verouderde visie uit, gebaseerd op de universitaire structuur van de jaren-70, niet aangepast aan de tweefasenstructuur. En daarbij komt dat de twee belangrijke Groningse faculteiten, namelijk Geneeskunde en Sociale Wetenschappen, zich weinig geestdriftig tonen. 'Al met al,' aldus Frans Verstappen, 'ontbreekt in Groningen een echte voedingsbodem zoals Maastricht die wel kent.'

Vondst

Overigens is de naam 'Bewegingswetenschappen' wel een vondst van Groningen. Frans Verstappen kan zich daarin wel vinden, met name omdat zo de inhoud van de studierichting beter wordt gedekt dan door de term 'Lichamelijke Opvoeding' die Amsterdam nog gebruikt. Die naam doet Verstappen echter te veel denken aan de onderwijskant. Sport, waarbij plezier en vrije tijd de centrale rol spelen, neemt daarentegen een even grote plaats in.

Bewegingswetenschappen, geheel passend in het cluster van de gezondheidswetenschappen zoals het College van Bestuur dat voor ogen staat, betreft verder het raakvlak Sport: Lichamelijke Opvoeding en Gezondheidszorg. Beoogd wordt om met name te helpen chronische patiënten - bijvoorbeeld degenen die een hartaanval gehad hebben, diabetici of astmapatiënten -

Frans Verstappen

voor wie de revalidatiemogelijkheden nog zeer ontoereikend zijn, terwijl er over de desbetreffende gezondheidszorg nog grote onwetendheid bestaat. 'Mijn ideaal is,' zo benadrukt Frans Verstappen, 'het verwezenlijken van een organisatie die staat tussen sport en gezondheidszorg ten behoeve van deze categorie van mensen die eigenlijk helemaal geen patiënt hoeven te zijn. Vereist is dan wel een medisch-optimale begeleiding waarbij voorop staat dat de mensen het leuk vinden om mee te werken. Men ervan overtuigen dat de beoogde revalidatie goed voor ze is, is mijns inziens niet voldoende. Het gaat erom dat zij beseffen te kunnen functioneren als een volledig gezond iemand.'

'Op die manier,' zo gaat Verstappen verder, 'zal het welzijn worden bevorderd. Immers de mensen zullen het beslist prettig vinden volwaardig te kunnen meedoen. Dat geeft zelfvertrouwen en dat helpt hen af te komen van het stigma-patiënt. In de VS, bijvoorbeeld is het een rage dat hartlijders meedoen aan marathons. Nou hoeft dat niet persé, maar het geeft toch aan dat een honderd procent functioneren mogelijk is. Hoewel het natuurlijk zo is dat je praat over een gemiddelde, omdat er altijd hartpatiënten zullen zijn die het voorzichtig aan moeten doen. Desondanks praten we over en zeer groot percentage.'

Aantal

Verstappen heeft de opzet van de door hem beoogde organisatie al aardig in

het hoofd. Het betreft volgens hem zo'n 100.000 mensen. En eraan toevoegende: 'Dat is een toch omvangrijke groep die nu uit de boot lijkt te vallen, hoewel de belangenverenigingen tot veel hogere aantallen komen. Maar dat komt omdat zij er belang bij hebben een licht hoestje mee te tellen.'

Bij de opzet van de organisatie zal begonnen moeten worden bij de huisarts, c.q. specialist. Tussen hen en de organisatie zal een goede wisselwerking dienen te zijn. 'Om resultaat te boeken,' aldus Verstappen, 'zal het vertrouwen van de specialisten gewonnen moeten worden. En via hen zullen valide onderzoeksgegevens uit de bus moeten komen.'

Ook het Nederlandse Sportcentrum-Sittard speelt een rol in de plannen van Verstappen. Dit centrum wil omvangrijke sportmedische faciliteiten realiseren.

Als die werkelijkheid worden zou er een prima praktijkveld zijn op basis waarvan het onderzoeksveld kan werken. Bovendien zouden de studenten er een prima stagemogelijkheid hebben, terwijl ook valide sportbeoefenaren er profijt van kunnen hebben.'

En dan is er nog het Instituut Sport-Geneskunde (ISL) om de praktijkopleiding eventueel te coördineren. Dit instituut heeft onlangs negen arbeidsplaatsen toegewezen gekregen, waarvan er zes de RL betreffen, mede ter ondersteuning van het project Sport-Geneskunde, al sinds een centraal thema van de RL.

Met betrekking tot de door Verstappen bedoelde organisatie valt tenslotte nog te denken aan instellingen als Districts Gezondheidsdienst of Provinciale Sportraden. 'Momenteel,' aldus de inspanningsfysioloog die hier ook over heeft geschreven in Medisch Contact, 'is de medische sportkeuring verward en verouderd, tamelijk zinloos voor jonge mensen tussen de 25 en 35 jaar.'

Als alles doorgaat zal in 1984 gestart kunnen worden met 50 studenten. Veel basisvoorzieningen zijn al aanwezig zodat de kosten beperkt kunnen blijven. Aansluiting kan worden gezocht met bestaande capaciteitsgroepen als Fysiologie, Anatomie, Medische Sociologie. Wel zullen er nieuwe bij moeten komen waarbij valt te denken aan agogiek. 'Hoe het zij, Maastricht lijkt,' aldus Verstappen, 'veruit de beste voedingsbodem te hebben voor de instelling van de studierichting Bewegingswetenschappen, met name omdat hier het bestel al vertrouwd is met de tweefasenstructuur.'

Dienst Voorlichting
Sjonk Ritmeester

LENEN, SPAREN, VERZEKEREN. U KUNT ER OVERAL VOOR TERECHT. MAAR WAAR VINDT U HET GOEDE ADRES.

Informatie.

Voor verdere informatie kunt u terecht bij al onze kantoren of kunt u bellen ☎ 043-84 12 22. tst. 500.

Folders kunt u aanvragen met de antwoordcoupon.

Opsturen in envelop zonder postzegel naar: Spaarbank Limburg, Afd. Marketing, Antwoordnummer 20, 6200 VB Maastricht.

Coupon: Ja, graag hoor ik meer van Uw bank over	
☐ Persoonlijke leningen	☐ Doorlopend krediet
☐ Spaarvormen	☐ Hypotheken
☐ Verzekeringen	☐ bankgiro
Naam _____	Adres _____
Woonplaats _____	Tel. _____

 spaarbank limburg

Bij Spaarbank Limburg kun je veel meer dan alleen maar sparen.

Je kunt er voor alle bankzaken terecht.

Van geld wisselen voor je vakantie tot iets ingewikkelds als de financiering van je huis, of van de zaak die je gaat beginnen, alleen of samen met een ander.

Of studiefinanciering en studentenverzekeringen.

Dat we bepaalde dingen niet doen en zoveel andere juist wel, ligt ook aan de opzet van onze bank. Wij zijn een stichting.

De winst die we maken, stoppen we o.a. in het verbeteren van onze service.

Daardoor beschikken we over een compleet dienstenpakket en een uitgebreid kantorennet.

Onze leentarieven behoren tot de laagste van het land en onze spaarrentes liegen er niet om.

Bovendien kun je buiten Limburg geld opnemen bij alle Spaarbanken met een .

En zelfs op zaterdag kun je terecht bij ons kantoor in Vroom en Dreesmann te Maastricht.

Al hebben we onze eigen ideeën over bankieren, er zal vrijwel geen bankdienst zijn die we niet verlenen.

Vandaar dat velen bewust voor onze Spaarbank kiezen.

Algemeen

Werkgroep Filosofie

Ben je geïnteresseerd in filosofie en wil je er meer van af weten? Ben je benieuwd naar de opvattingen van filosofen of bepaalde filosofische scholen? Heb je levensbeschouwelijke vragen waarover je zelf wilt filosoferen?

Henk ten Have, sinds kort als docent vanwege de Radboudstichting aan de RL verbonden, wil samen met belangstellende studenten zich verdiepen in de filosofie.

Gedacht wordt aan een filosofie-werkgroep die om de twee weken op een voor ieder geschikt tijdstip bijeenkomt om te discussiëren over een bepaald wijsgerig onderwerp. Deze werkgroep zal een inleidend karakter hebben en dus geen filosofische voorkennis vereisen.

Heb je belangstelling, kom dan naar de voorbespreking op donderdag 4 november, 12.30 uur in het Elisabethhuis, Abtstraat 2a, kamer 110, of neem contact op met Henk ten Have, capaciteitsgroep Gezondheidsethiek en Wijsbegeerte (tst. 381).

Hoogleraarsbenoemingen

Bij Koninklijk Besluit zijn mr. H.A.M. Aaftink en mr. J.L.M. Elders benoemd tot hoogleraar aan de Rijksuniversiteit Limburg. Ze zullen werkzaam zijn op het vakgebied van het recht, in het bijzonder van het privaatrecht.

Mr. Aaftink is geboren te Utrecht. Hij is thans rechter bij de Arrondissementsrechtbank te Utrecht.

Mr. Elders is geboren te Enkhuizen. Hij is thans vice-president van de Arrondissementsrechtbank te Rotterdam.

Vacature student-assistent

Bij het project 'Computersimulatie in het medisch onderwijs' bestaat een vacature voor een student-assistent (1 dag per week). Het project computersimulaties houdt zich bezig met het toepassen van bepaalde vormen van computergebruik in het onderwijs. Van de student-assistent wordt géén bijzondere kennis omtrent computers verwacht. De student-assistent wordt vooral ingeschakeld bij het ontwikkelen van relevante casuïstiek, het toetsen van de programma's op hun nut in het onderwijs etc.

Belangstellenden kunnen nadere informatie verkrijgen over de aard van de werkzaamheden en de vergoeding bij Prof. Dr. H. Struyker Boudier, capaciteitsgroep farmacologie (telefoon 888551, Biomedisch Centrum).

Audiovisuele Dienst wijzigt fotografische dienstverlening

Door de AVD werden tot nu toe 2 keer per week groene- en kleurendia's afgeleverd, die in opdracht werden gemaakt van teksten, tekeningen en/of plaatjes.

Door het groeien van de opdrachten, zonder dat daar personele uitbreiding tegenover staat, zal met ingang van 1 november a.s. nog maar éénmaal per week groene- of kleurendia's worden afgeleverd.

De nieuwe regeling is als volgt:

- Inleveren van *kant en klaar* op te nemen materiaal *maandag en dinsdagochtend vóór 11.00 uur* op het produktiebureau, kamer 142, Hoofdgebouw.

- De dia's zijn klaar *donderdag om 17.00 uur*.

- Materiaal wat nog moet worden *schoongeprikt* dient te worden ingeleverd *maandagochtend voor 11.00 uur*.

Maximaal zullen door de AVD per produktieweek 300 dia's worden afgeleverd.

Buro Onderwijs FdG

Regeling van de studie-begeleiding/adviesering en examinering in de studierichting der Geneeskunde.

De bovengenoemde regeling van de studie-begeleiding ('het examenreglement' geheten) is voor de studenten van de Faculteit der Geneeskunde jaar 1 t/m 4 beschikbaar en kan worden afgehaald tussen 11.00 en 12.00 uur bij de onderwijs-informatie-balie - kamer 120 Hoofdgebouw. Studenten van het vijfde en zesde jaar krijgen deze regeling toegestuurd.

In deze regeling wordt o.a. gesproken over de begeleidings-kommissies, de examens, het studentendossier en de bij de advisering en examinering betrokken organen.

Tafelstraat 13

Diensten van de studenteneklesia worden voortaan gehouden in de doopkapel van de St. Jan aan het Vrijthof om 11.45 uur. Vieringen zijn iedere 2e en 4e zondag van de maand. Tijdens de advent, iedere zondag.

16 november: Wij (raadvrouw en pastores) houden weer open huis op Tafelstraat 13. We willen van gedachten wisselen over het thema: feestdagen, wat wil je er mee en wat vind je er van.

Iedereen is welkom.

16 november: Peter Ridders, humanisties raadsman, praat over: leven, euthanasie, zelfdoding.

Zaal: de Hanenhof, Groenstraat 44, Geleen, aanv.: 20.00 uur.

Nederlands Recht

Vrijdag 29 oktober om 15.00 uur houdt Mr. H.H. van Engelen, kantonrechter te Sittard, een lezing over taak en plaats van de kantonrechter. Deze lezing vindt plaats in de collegezaal van De Nieuwenhof.

Diversen

COC

Het COC organiseerde voor 29 okt. een avond met als onderwerp: 'Homosexualiteit in de literatuur' door Maurice van Lieshout. Aan de orde komt zowel homo-mannen- als -vrouwenliteratuur. De avond begint om 20.00 u. In de Bogaardenstrat 43 te Maastricht.

Entree: vrijwillige bijdrage.

C.O.C. Zuid-Limburg geeft Pink Party

Het C.O.C., de Nederlandse Vereniging tot Integratie van Homoseksualiteit, afdeling Zuid-Limburg bestaat dit jaar 10 jaar. Dit feit wordt ondermeer herdacht met het houden van een groot opgezette Pink Party op 6 november aanstaande in het Maastrichtse Staargebouw.

Deze Pink Party nr. 10 verschilt van de negen voorafgaande in de programmaopzet. Het C.O.C. verwacht dan ook een grote belangstelling waardoor voor een grotere zaal werd gekozen.

Het prgramma ziet er als volgt uit:

Om 20.30 uur begint het optreden van Theatergroep Panter met het programma: 'Het spijt me, maar . . .', een theaterprogramma voor drie dames en één piano, dat in de eerste plaats op vrouwenemancipatie is gericht. De sfeer van het programma is poëtisch met een sterk aksent op muzikaliteit. Voor het programma zijn teksten gebruik van Brecht, Roland Holst, Bebel, e.a. en ook eigen gemaakte teksten. Panter is een professionele theatergroep en het programma duurt mét pauze iets langer dan een uur.

Na het optreden van theatergroep Panter wordt het feest voortgezet met een optreden van de groep Rick Nolov and the Loosers (voorheen Ritchie and the Loosers). Het optreden van deze zeker in Limburg zeer bekende en populaire groep wordt afgewisseld door een optreden van Showgroep Starlight en discomuziek door de 'Peaky Pinck Produktions' een wervelend geheel van muziek, lichteffecten en anderszins.

Het feest duurt tot 3.00 uur.

Sport

Jos Valks en Mirjam Haffmans kampioen tennis R.L.

Op zaterdag 2 oktober werd onder perfecte weersomstandigheden de R.L.-kampioenschap tennis gespeeld.

54 Deelnemers streden om de prijzen.

Uitslagen:

dames enkel beginners:

1e Jacqueline Rang

2e Inge van de Thillart

heren enkel beginners:

1e Mark Sprengers

2e Jos Pater

heren gevorderden:

na spannende kwart en halve finales werd de finale gespeeld tussen Jos Valks en Bert Schilte. Jos Valks won uiteindelijk met 6-2.

dames gevorderden:

Miriam Haffmans en Rian Verhoeven streden hier om de eindoverwinning. Miriam versloeg Rian met 7-2 en werd kampioen.

Proficiat winnaars!!

Tot volgend jaar.

René Verster

Frans van Geel

Niet-Universitaire Geneeswijzen

Het adres van de vereniging, 'Niet-Universitaire Geneeswijzen' is:

Postbus 616, Tongersestraat 53, kamer 316.
6200 MD Maastricht.

Giro 263155/Triodosbank 212121291.

Vrijdag 22 oktober, 20.00 uur:

Lezing, 'Wie was Rudolf Steiner?' door Mr. P.C. Veltman.

Om kennis te maken met de persoon en enige centrale thema's uit het werk van Rudolf Steiner, stichter van de antroposofie, vinden er in dit najaar vier voordrachten plaats (zie ook 29 okt., 5 en 12 nov.).

Plaats: Maaspaviljoen, Maasboulevard 101, Maastricht.

Kosten: f 6,50 per voordracht, studenten f 5,-

woensdag 27 oktober, 20.00 uur:

Start kookcursus 'antroposofische voeding', o.l.v. Tonnie Hendriks.

plaats: Huishoudschool 'Wijkerveld', Prof. P. Willemsstraat 30, Maastricht. Aanmelding: Tonnie Hendriks, tel. 043-613735 (lieft tussen 18.00 en 19.30 uur).

vrijdag 29 oktober, 20.00 uur:

Lezing 'Het driedig mensbeeld' door Jaap van der Wal, arts.

Een vervolg op de lezing van 22 oktober.

plaats: Maaspaviljoen, Maasboulevard 101, Maastricht.

Kosten: f 6,50 (voor studenten f 5,-).

maandag 25 oktober, 19.30 uur:

NUG-lezing 'Moderne acupunctuur, schedel-, laser-, oor- en electroacupunctuur' door E.J.C.F. Collin, acupuncturist fysiotherapeut.

plaats: Aula, Rijksuniversiteit Limburg, Tongersestraat 53.

Entree: vrije bijdrage.

maandag 1 november, 19.30 uur:

NUG-lezing 'Macrobiotiek als voedings therapie en gelaatsdiagnostiek' door Alfons Zwetsloot, Oost-West-Centrum A'dam.

plaats: Aula, Rijksuniversiteit Limburg, Tongersestraat 53.

Entree: vrije bijdrage.

dinsdag 2 november, 20.00 uur:

Lezing 'Heilpedagogiek, visie op de ontwikkelingsgestoorde mens' door L. Klein.

plaats: 'De Oranjerie', Kloosterwandstraat, Roermond.

Entree: f 5,-

dinsdag 2 t/m zondag 7 november:

Ontmoeting met Antroposofie te Zeegse.

Onze tijd stelt ons voor belangrijke vragen ten aanzien van milieu, maatschappij, omgaan met geld en innerlijke ontwikkeling. Iedereen kan er mee gekonfronteerd worden. Gedurende vijf dagen zullen deze vragen bestudeerd worden aan de hand van gezichtspunten uit de antroposofie.

Inlichtingen: Els Sap (05903-1529), Anjonel van Nek (045940-3936), Peter King (050-131467).

vrijdag 5 november, 20.00 uur:

Lezing 'Het vierledige mensbeeld' door Mr. P.C. Veltman. (vervolg op de lezing van 29 oktober).

plaats: Maaspaviljoen, Maasboulevard 101, Maastricht

Kosten: f 6,50 (studenten f 5,-).

AKTIVITEITENAGENDA

Dinsdag 26 oktober

Discussie: 'Geneesmiddelenvoorziening in de Derde Wereld'

20.00 uur, Aula.

Donderdag 28 oktober

Promotie, drs. H.G. Schmidt

16.00 uur, Aula.

Dinsdag 2 november

Discussie: 'Het Nederlandse overheidsbeleid i.z. Ontwikkelingssamenwerking'

20.00 uur, Aula.

Donderdag 4 november

Promotie, drs. P. Brugada-Terradelaas

16.00 uur, Aula.

Vrijdag 5 november

Inaugurale rede, prof. dr. A. Appels

16.00 uur, Aula.

Dinsdag 9 november

Discussie: 'Beeldvorming over de Derde Wereld in het Westen'.

20.00 uur, Aula.

Mephisto: het opportunisme in de kunst

In 1949 pleegde Klaus Mann zelfmoord in Cannes. Daarmee kwam een einde aan een verbeterd schrijverschap, dat hem geen enkel publiek succes had opgeleverd. Nooit kreeg hij de kans om uit de schaduw van zijn beroemde vader Thomas te treden en hij voelde zich miskend en doodgezwegen.

Dat Mann tijdens zijn leven onbekend bleef, is voor een goed deel te wijten aan het rebellerende karakter van zijn literaire werk ten aanzien van de maatschappelijke en politieke ontwikkelingen in Duitsland tijdens de vooroorlogse periode. Hij ventileerde in zijn romans een humanistische en anti-fascistische visie op het Nationaal-Socialisme en dat leverde hem al vroeg in de jaren dertig een plaats op de zwarte lijst op. Klaus Mann zag zich genoodzaakt zijn vaderland te verlaten, maar liet het contact met Duitsland niet los. Hij verspreidde er het ene na het andere illegale pamflet en zwierf intussen rusteloos tussen de Europese hoofdsteden, waar hij in hotels en café's zijn romans bij elkaar schreef. Uiteindelijk was hij – inmiddels Amerikaans staatsburger – bij de 'bevrijding' van Duitsland aanwezig. Tot zijn grote ellende zag hij dat het na-oorlogse Adenauer-Duitsland het verleden uitbande en niets wilde weten van zijn grimmige 'Exil'-literatuur. Zijn werk raakte in vergetelheid.

Pas in de zeventiger jaren, toen de al te hevige emotionele binding met de oorlogshistorie wat geluwd was, heeft men Klaus Mann van de planken gehaald. Zijn boek 'Mephisto, Roman einer Karriere' werd in een eerste uitgave, het was tot dan toe verboden geweest, een bestseller in de Bondsrepubliek. Met name onder de jonge generatie die zich verwant voelde met de verschoppeling Klaus Mann. Ariane Mnouchkine baseerde in 1979 een toneelstuk op 'Mephisto' – het Publiektheater heeft het dit seizoen in haar repertoire opgenomen – en de Hongaarse regisseur István Szabó bewerkte het verhaal tot een film: In het Maastrichtse Filmhuis kan men 'Mephisto' tot 28 oktober in

twee avondvoorstellingen gaan zien.

De inhoud voor 'Mephisto' ontleent de Mann aan de levensloop van Gustaf Gründgens, een begaafd en veelzijdig Duitse acteur en regisseur, die de opkomst van de Nazi's gebruikte om zelf carrière te maken. Als principieel en oprecht schrijver ergerde Klaus Mann zich aan Gründgens opportunistische mentaliteit, die symptomatisch was voor het gedrag van veel toenmalige Duitse kunstenaars. In 'Mephisto' heet Gründgens: Hendrik Höfgen. Wanneer Hitler in 1933 aan de macht komt gaat hij een Nazi-theater leiden. Hij wil succes hebben en aardig gevonden worden om zo zijn onzekerheden te camoufleren. Hij lijkt echter niet te beseffen op welke afschuwelijke wijze hij zich hiermee compromitteert. Uiteindelijk blijft er van hem niet veel méér over dan een marionet, overgeleverd aan de grillen van de top-Nazi's.

'Mephisto' is de eerste film die de Hongaar István Szabó maakte naar andermans werk. Szabó stond bekend als een dromerige cineast die in zijn werk vol menselijke warmte de liefde voor Hongarije en zijn geboortestad Budapest uitdroeg. In 'Mephisto' brak hij met dit imago. Het is een zure film zonder illussies, die geen twijfel laat bestaan over het gemak waarmee individuen zich gewonnen kunnen geven aan de verleiding van de macht. Een persoonlijke ervaring van een algemeen maatschappelijk proces. Schitterend geregisseerd, geacteerd en gevisualiseerd. Boeiend over de hele lengte.

(JM)

De herfst door

Zuidelijk Toneel Globe is voor de tweede maal dit seizoen in Maastricht te gast (26 oktober, Stadsschouwburg) met 'Pericles', een van de latere stukken van William Shakespeare. Vorig jaar nog liet het 'Hamlet'-project van Globe op de klippen, omdat de groep volgens de ingehuurde regisseur niet in staat zou zijn een dergelijk zware onderneming tot een goed einde te brengen. Kennelijk heeft Globe met 'Pericles' revanche willen nemen. Het voltallige gezelschap komt opdraven om dit romantisch spektakel

onder regie van Paul Vermeulen Windsant en in een nieuwe vertaling van Gerrit Komrij op de planken te zetten. 'Pericles' is het klassieke verhaal van de ontheemde vorst die in een odyssee door gruwel en avontuur op zoek gaat naar de waarden van het leven. Wie Globe kent weet, dat hij vuurwerk kan verwachten.

De produktiviteit van de Franse blijspeldichter Molière laat zich gemakkelijk aflezen van de ongeveer vijftig stukken die hij gedurende zijn korte leven – hij werd 51 jaar – schreef. Veel van zijn werken hebben de tand des tijds glansrijk kunnen doorstaan. Drie eeuwen oud zijn ze inmiddels, maar van een onvergankelijke waarde en uitstekend te verteren voor een breed publiek. *De leerschool der vrouwen* (Theater, 28 oktober, Stadsschouwburg) handelt over de kwestie hoe een man zich kan verzekeren van de trouw van zijn echtgenote. Daartoe heeft de hoofdpersoon Arnolphe, vrouwenhater en anti-feminist, en gewiekste constructie uitgedacht: Hij selecteert een kleuter, laat haar streng opvoeden en huwt haar na twaalf jaar als een marionet. Toch blijkt op het laatste moment de zaak anders af te lopen dan Arnolphe gedacht had. Molière geeft ons in deze 'grande Comédie' de moraal mee, dat de menselijke natuur nooit aan banden mag worden gelegd.

Voor Algemene- Wetenschappelijke Boeken

Nieuwstraat 9 - 6211 CR Maastricht

* Nieuw in ons assortiment:

Een grote collectie

**JURIDISCHE
BOEKEN**

Agenda

Stadsschouwburg

Zaterdag 23 oktober om 20.00 uur: 'Rommevijf' door het Maastrichts cabaret 'Rommedoe'.

Zondag 24 oktober om 20.00 uur: Brasil Tropical.

Dinsdag 26 oktober om 20.00 uur: 'Pericles' van William Shakespeere door het Zuidelijk Toneel Globe.

Donderdag 28 oktober om 20.00 uur: 'De leerschool der vrouwen' van Molière door Toneelgroep Theater.

Vrijdag 29 oktober om 20.00 uur: 'Samen anders' met Liesbeth List en Henk Elsink.

Zaterdag 30 oktober om 20.00 uur: 'West Side Story', musical van Leonard Bernstein.

Dinsdag 2 november om 20.00 uur: 'De verzoeking' van Hugo Claus door Toneelgroep Centrum.

Woensdag 3 en donderdag 4 november om 20.00 uur: 'De Voorziening' met 'Ella' van Herbert Achternbusch.

24, 27, 28, 31 oktober en 3 en 4 november om 12.30 uur: Lunchpauzeconcerten.

Staargebouw

Zaterdag 23 oktober om 20.00 uur: Het 'Staatsorchester Rheinische Philharmonie' onder leiding van James Lockhart met werken van Shostakowitsch, Egk en Brahms.

Filmhuis Maastricht

tot en met 27 oktober om 20.00 en 22.30 uur: 'Mephisto' van István Szabó.

Donderdag 28 tot en met zondag 31 oktober om 20.00 uur: 'e nachtlang Fүүrand' van Clemens Klopfenstein en Remo Legnazzi; om 21.30 uur: 'Céline et Julie vont en bateau' van Jacques Rivette.

Maandag 1 tot en met woensdag 3 november om 20.30 uur: 'Céline et Julie vont en bateau'.

ACHTEROM IS 'T KERMS

Tegen Toga

De laatste jaren op deze universiteit nog wel 's een toga tegengekomen? Wij niet. En toch schijnen ze ergens, aangeschaft op kosten van de faculteiten, in de kast te hangen. Op een vraag van de Dienst Civiele Zaken aan het Faculteitsbestuur van de Algemene Faculteit omtrent de aanschaf van toga's antwoordde het bestuur: 'De aanschaf van toga's zal niet meer door de faculteit gefinancierd worden.'

De hoogleraren zullen het dus voortaan in het nette pak, of *zelfbetaalde* toga moeten doen. Hoeveel kost zo'n toga dan niet; gaat het hier om astronomische bedragen? Civiele Zaken: 'De laatste prijsopgave, van begin '81, lag op f 850,-. En dat is exclusief BTW, maar inclusief accessoires, zoals de baret. We halen die dingen overigens helemaal uit Leeuwarden, waar de firma Gebroeders van der Boom, die allemaal van die ceremoniële kledij fabriceert.'

Wie echter dacht dat de AF weer eens een voortrekkersrol vervulde komt bedrogen uit: aan de Medische Faculteit heeft deze zaak al enkele maanden geleden gespeeld, en daar kwam men tot het besluit dat er vanwege de faculteit geen gratis feestkleding werd verstrekt.

De hoogleraar of -lerares zal het dus voortaan in zijn/haar eigen Van Gils of Dior moeten doen. Of kan je voor dat geld niet beter zo'n mooie rooie toga aanschaffen?

In de prijzen

Herfst. De prijzen vallen als rijpe peren van de bomen. Weer geen Nobelprijs voor Hemker, wordt er op het BMC gezocht. Toch zat Maastricht dit jaar aardig in de buurt. De Nobelprijs voor medicijnen ging naar twee Zweedse onderzoekers en de Brit dr. John Vane voor hun onderzoek op het gebied van de prostaglandines. Vane stond twee jaar geleden in Maastricht op het podium om de Peter Debye-prijs van de RL en de Edmond Hustinx-stichting in ontvangst te nemen. Het Nobelcomité kon toen natuurlijk niet meer achterblijven.

Goed, geen Nobelprijs voor Hemker, maar als er iemand in Maas-

tricht een gekregen zou hebben, dan was niet hij het geweest, maar Theo van Boven, sinds kort hoogleraar internationaal recht aan de Algemene Faculteit. Van Boven was een van de 79 kandidaten voor de Nobelprijs voor de Vrede vanwege zijn verdiensten voor de mensenrechten. Door wie hij was voorgedragen wil hij niet kwijt, omdat hij eigenlijk niets wil zeggen over al dat prijzengedoe. 'Ik heb gewoon mijn werk gedaan'. Dat werk als directeur van de VN-kommissie voor de rechten van de mens heeft hij met zoveel oprechtheid gedaan, dat het hem zijn kop kostte in het politieke krachtenspel van de Verenigde Naties. Zijn ontslag (eigenlijk het niet-verlengen van zijn mandaat) heeft zoveel verontwaardiging in de wereld opgewekt dat van Boven een symbool geworden is. In ons vorige nummer brachten wij het nieuws dat hem een eredoktoraat is toegekend door de universiteit van Louvain-la-Neuve. Behalve zijn kandidatuur voor de Nobelprijs kunnen we daar nu aan toevoegen dat van Boven op 18 november in Straatsburg de Louise Weiss-prijs krijgt toegekend, die jaarlijks wordt toegekend door de Fondation Louise Weiss aan personen die zich op bijzondere wijzen hebben ingezet voor de vrede. Tot de laureaten behoren mensen als Sadat, Schmidt, Simone Veil en dr. Visser 't Hooft.

Geld over?

Beursstudent, wat zeur je nou? Als je een héetje geluk hebt gehad, ben je een van de velen waaraan de Centrale Directie Studiefinanciering in 1980 in totaal 7,2 miljoen gulden *teveel* heeft uitbetaald! Je kan in die periode natuurlijk ook pech hebben gehad, en dan behoort je misschien tot de groep die in dat tijdvak 5,5 miljoen te *weinig* heeft gekregen. Maar niet getreurd, kijk je giro er eens op na, en je kan wellicht tot de vreugdevolle ontdekking komen dat je deze maand weer véél te veel hebt gekregen. Enfin, in ieder geval heeft de Algemene Rekenkamer voor minister Deetman uitgerekend dat er 7,2 miljoen teveel, maar ook 5,5 miljoen te weinig, en dus in totaal 1,7 miljoen teveel is uitgekeerd.

En terwijl De Deet in de Kamer stond te betwijfelen of de Rekenka-

mer de zaakjes wel goed berekend had, gaf hij tevens een reden voor het slordige omspringen met miljoenen: het personeel bij de Directie Studiefinanciering moet een betere opleiding krijgen en daarnaast was een groot deel van de mensen in 1980 nog maar kort bij de Directie in dienst, vandaar.

Ze zijn daar in Groningen dus gewoon dóm. Maar dat is niets nieuws voor beursstudenten.

Beeldenstorm

Het artikel 'Beeldenstorm' in Observant 3 heeft nog een aardig staartje gekregen. Kort daarna viel er in Trouw te lezen dat de juristen 'niet dagelijks tegen het gezicht van Pais wilden aankijken', tezamen met de suggestie dat dit zou zijn vanwege de politieke affiniteit van Pais:

Dit was tegen het zere been. Job Cohen, voorzitter van de Commissie Nederlands Recht, schreef een brief aan Trouw waarin hij het één en ander recht zette. Tevens nodigde hij Trouw uit om het openingscollege door Drs. J.Th.J. van den Bergh, voormalig steunpilaar van de juridische faculteit van de RU Leiden en thans directeur van de Wiardi-Beckmanstichting, op 3 december in de Nieuwenhof bij te wonen. En dan is Trouw tenslotte óók nog uitgenodigd om aanwezig te zijn bij de onthulling van Pais' borstbeeld op een nader te bepalen tijdstip *in het gebouw van de juridische studierichting*.

Pais toch in de Nieuwenhof dus? Dat wilden de mensen van Nederlands Recht toch helemaal niet? Waarom kan het nu ineens wel? 'Er is gewoon een collegebesluit genomen dat het beeld hier in de Nieuwenhof komt,' legt Victor Rutgers, secretaris van de studierichting uit. 'We hebben ons daarbij neergelegd, omdat we er echt geen punt van wilden maken. De zaak begon door dat stuk in Trouw in een bepaalde sfeer te komen en daarvoor was het voor ons echt niet belangrijk genoeg. We vinden er hier wel een plaatsje voor.'